DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v3.55
CZU: 657.6:[336.22:004]

# THE ROLE OF INTERNAL AUDIT IN TAX DIGITIZATION: IMPLICATIONS FOR COMPLIANCE AND CONTROL

# ROLUL AUDITULUI INTERN ÎN DIGITALIZAREA FISCALĂ: IMPLICAȚII PENTRU CONFORMITATE ȘI CONTROL

**IVAN Naomi, masterand, Audit si guvernanță corporativă**
ORCID:0009-0000-7843-7980
Universitatea „Ștefan cel Mare” România, Suceava, Str. Universității, nr.13
Telefon: +40728830842
Email: naomiivan7@gmail.com

**Abstract**. *This study explores the impact of digital transformation on internal auditing, with particular emphasis on the transition from traditional audit methods to continuous digital monitoring. By comparing paper-based documentation with electronic evidence, the research demonstrates that audit reliability increasingly hinges on the robustness of internal control systems and the integrity of organizational data. The findings further highlight the evolving responsibilities of auditors in addressing systemic risks within automated environments, thereby ensuring compliance and safeguarding organizational governance.*
**Keywords**: internal audit, tax digitization, risk management, digital evidence
**JEL classification:** M42, H25, O33.

## INTRODUCERE

Alegerea acestei teme este determinată de transformările tehnologice din societate, precum și de posibilele efecte, fie ele pozitive sau negative, asupra acesteia. Noile tehnologii influențează atât viața personală, cât și cea profesională a indivizilor, modificând condițiile de desfășurare a proceselor manageriale și contabile.

În contextul unui mediu economic globalizat și puternic interconectat, în care companiile își extind activitatea la nivel internațional și se confruntă cu provocări tot mai complexe, tranziția către raportarea fiscală digitală devine o necesitate strategică. Administrațiile fiscale sunt, la rândul lor, profund implicate în acest proces de transformare, digitalizarea devenind o direcție strategică fundamentală pentru combaterea evaziunii fiscale, optimizarea colectării veniturilor bugetare și consolidarea relației cu contribuabilii. (Bursuc, 2025)

Scopul acestei cercetări rezultă din nevoia organizațiilor de a gestiona eficient cerințele de conformitate fiscală, în special în contextul implementării sistemelor e-Factura și a celorlalte de raportare digitală, care contribuie la creșterea transparenței și eficienței fiscale. Utilizarea acestor tehnologii nu doar reduce riscurile de neconformitate, ci susține și îmbunătățirea performanței operaționale prin accesul la informații în timp real.

Astfel, principalele obiective ale lucrării sunt: analizarea impactului digitalizării fiscale asupra sistemului de control intern și a modului în care aceasta influențează mediul organizațional, evidențierea rolului auditului intern în asigurarea calității datelor și în gestionarea riscurilor generate de procesele automatizate, evaluarea beneficiilor asociate tranziției de la auditul tradițional la monitorizarea digitală continuă, în vederea creșterii conformității și a reziliență fiscale.

Această cercetare se bazează pe o analiză a literaturii de specialitate și a surselor secundare, având drept scop evaluarea impactului transformării digitale asupra auditului intern și monitorizării fiscale în instituțiile publice. Sursele utilizate includ articole științifice publicate în reviste academice, rapoarte oficiale emise de instituții publice românești și internaționale, precum și studii anterioare privind auditul digital și monitorizarea continuă

**CONȚINUTUL DE BAZĂ**

**Importanța auditului intern în garantarea acurateței datelor și în gestionarea riscurilor asociate proceselor automatizate**

Auditul intern are un rol esențial în identificarea, evaluarea și prioritizarea riscurilor, precum și în supravegherea implementării procedurilor de control intern, a mecanismelor de gestionare a riscurilor și a proceselor de guvernanță. În același timp, auditul intern adaugă valoare prin oferirea de servicii de consiliere orientate spre îmbunătățirea proceselor de gestionare a riscurilor, a controlului intern și a guvernanței. (Păunescu, 2020)

Literatura de specialitate indică o fuziune tot mai accentuată între mecanismele de control fiscal și fluxurile contabile ale organizațiilor, succesul acestei integrări depinzând fundamental de acuratețea datelor primare.

Digitalizarea fiscală la nivel global se bazează pe o serie de instrumente și standarde digitale care facilitează colectarea, analiza și controlul fiscal: SAF-T, raportarea în timp real, facturarea electronică obligatorie, inteligența artificială și Big Data. (Bursuc, 2025)

Aceasta transformare presupune o comunicare clară a viziunii digitale și a beneficiilor pe care le poate aduce atât administrației, cât și contribuabililor și societății în ansamblu. Construirea unei culturi digitale este un proces care poate necesita depășirea unor obiceiuri vechi și adoptarea unor metode noi, iar abordarea strategică se dovedește adesea utilă. (OECD, 2025)

Integrarea completă a tehnologiilor digitale în administrația fiscală presupune ca atât contribuabilii, cât și funcționarii fiscali să dețină competențe digitale adecvate, susținute printr-un angajament ferm pentru educarea contribuabililor. (Nose, 2023)

**Evaluarea efectelor digitalizării fiscale asupra sistemului de control intern și asupra mediului organizațional.**

Tranziția de la sisteme tradiționale, bazate pe procese manuale, la infrastructuri digitale implică gestionarea unor volume de date mult mai extinse, evidențiind rolul central al tehnologiilor digitale în creșterea eficienței operaționale și în consolidarea capacității organizaționale de adaptare la mediul digital.

În acest context, tehnologiile fundamentale care susțin transformarea digitală includ analiza datelor (data analytics), inteligența artificială, big data și blockchain, fiecare contribuind la optimizarea proceselor și la generarea de valoare strategică pentru organizație.

Tehnologiile digitale permit auditorilor și specialiștilor din companiile românești să își desfășoare activitățile zilnice cu o precizie, eficiență și rapiditate mai mare. Cu toate acestea, tranziția către digitalizare întâmpină multiple provocări, precum infrastructură insuficientă, deficit de personal specializat, legislație incompletă și factori externi care influențează implementarea. Aceste obstacole pot fi clasificate în trei categorii: externe, organizaționale și manageriale. (UDRESCU, 2024).

**Analiza impactului tranziției către monitorizarea digitală continuă asupra conformității și rezilienței fiscale**

Prin integrarea acestor tehnologii, auditul evoluează dincolo de funcția sa clasică de verificare a conformității, devenind un proces continuu de analiză, monitorizare și prevenție. Inteligența artificială facilitează procesarea rapidă și precisă a unor volume mari de date, în timp ce instrumentele de Business Intelligence oferă o reprezentare vizuală clară a informațiilor esențiale pentru luarea deciziilor manageriale.

Adoptarea tehnologiilor digitale în audit generează provocări multiple: integrarea cu sistemele existente, lipsa specialiștilor cu competențe tehnice și financiare, precum și necesitatea de a educa clienții privind beneficiile acestor soluții. Calitatea datelor rămâne esențială, deoarece rezultatele sistemelor inteligente depind de acuratețea și completitudinea acestora. Fără un management riguros al datelor, rapoartele pot fi incomplete sau eronate, afectând eficiența auditului și încrederea părților interesate. (Succes, 2025)

Pentru a sintetiza diferențele fundamentale rezultate în urma analizei, tabelul următor oferă o perspectivă comparativă asupra caracteristicilor probelor de audit, punând în evidență tranziția de la suportul fizic tradițional la cel digital, specific mediului contemporan.

**Tabel 1 Analiza comparativă între auditul tradițional și auditul digital**

| **Criteriu de Analiză** | **Probele de Audit Tradiționale (Hârtie)** | **Probele de Audit Electronice (Digitale)** |
|---|---|---|
| **Sursă și Fiabilitate** | Identitate clară prin semnături olografe și ștampile fizice; autenticitate ușor de verificat. | Sursă mai greu de identificat direct; necesită tehnici moderne de control pentru validare. |
| **Editabilitate(Integritate)** | Dificil de modificat fără a lăsa urme fizice vizibile; oferă o urmă de audit (audit trail) permanentă. | Pot fi alterate ușor fără urme vizibile; fiabilitatea depinde de calitatea controlului intern IT. |
| **Disponibilitate în Timp** | Permanente; odată colectate, rămân neschimbate și accesibile pe termen lung. | Volatile și sensibile la timp; pot fi șterse sau pierdute definitiv dacă nu sunt colectate la timp. |
| **Metodă de Colectare** | Directă, manuală; nu necesită instrumente tehnice complexe sau calificări speciale. | Complexă; necesită competențe IT avansate și instrumente software de extracție (CAATs). |
| **Grad de Persuasiune** | Ridicat, datorită naturii directe și tangibile a dovezilor. | Variabil; depinde de expertiza auditorului și de integritatea sistemului informatic intermediar. |
| **Stocare și Arhivare** | Dosar fizic; ocupă spațiu, dar este mai rezistent la manipulări tehnice ulterioare. | Dosar electronic; necesită software de securitate, criptare și măsuri împotriva pierderii datelor. |
| **Riscuri Asociate** | Risc de deteriorare fizică sau pierdere prin gestionare deficitară a spațiului. | Risc ridicat de eșec al auditului dacă sistemul IT nu respectă standardele de securitate. |

Sursa: Elaborare proprie pe baza lui (Ayachi Y.)

Paralela realizată evidențiază faptul că, deși probele electronice sporesc semnificativ eficiența procesului de audit, acestea generează totodată responsabilități suplimentare pentru auditor, în special în ceea ce privește evaluarea integrității sistemelor informatice și adoptarea unor mecanisme riguroase de protecție a datelor

## CONCLUZII

Digitalizarea fiscală, prin implementarea sistemelor de raportare în timp real determină o transformare profundă a auditului intern, marcând tranziția de la abordările tradiționale, bazate pe verificări periodice, către un model de monitorizare digitală continuă. În acest nou cadru, fiabilitatea procesului de audit nu mai este condiționată de existența fizică a documentelor, ci de eficacitatea sistemelor de control intern și de integritatea infrastructurilor informatice care gestionează probele electronice.

Deși utilizarea tehnologiilor avansate, precum inteligența artificială și analiza datelor, contribuie la creșterea preciziei și a eficienței operaționale, acestea generează, în același timp, riscuri emergente asociate volatilității și posibilității de modificare a datelor digitale. În acest context, succesul procesului de transformare digitală depinde în mod esențial de calitatea datelor primare și de capacitatea auditorilor de a identifica și gestiona riscurile sistemice specifice unui mediu automatizat.

**REFERINȚE:**

1. Ayachi Y., Z. A. (n.d ). *A Comparative Analysis of Electronic and Traditional Audit Evidence: An Analytical Study.* Preluat de pe ResearchGate: https://www.researchgate.net/profile/Auachi-Yousra/publication/391700934_A_Comparative_Analysis_of_Electronic_and_Traditional_Audit_Evidence_An_Analytical_Study/links/6823530dbe1b507dce8af39b/A-Comparative-Analysis-of-Electronic-and-Traditional-Audit-Evid
2. Bursuc, M. (2025). *Viitorul profesiei contabile în contextul digitalizării administrației fiscale. CECCAR Business Review*, 2-8.
3. Nose, M. a. (2023). *Exploring the Adoption of Selected Digital Technologies in Tax Administration: A Cross-Country Perspective* IMF Note 2023/008. *International Monetary Fund.*
4. OECD. ( 2025). *Tax administration digitalisation and digital transformation initiatives.*
5. Păunescu, M. (2020). *Auditul intern* (II). *CECCAR Business Review*, 46-55.
6. Succes, P. d. (2025, 6 06). *Raport: 68% dintre liderii din România au deja o strategie de transformare digitală a companiei prin tehnologie*. Preluat de pe Economedia: https://economedia.ro/raport-68-dintre-liderii-din-romania-au-deja-o-strategie-de-transformare-digitala-a-companiei-prin-tehnologie.html
7. UDRESCU, L.-M. (2024). The Evolution and Impact of Digital Transformation on Internal Audit and Managerial Control in Public Institution. *The 7th International Conference on Economics and Social Sciences: Exploring global perspectives: The future of economics and social sciences*.

**Coordonator științific: SOCOLIUC Marian, prof. univ., dr.**
ORCID: 0000-0001-6378-6686
Universitatea „Ștefan cel Mare” România, Suceava, Str. Universității, nr.13
Telefon:+40740027973
Email: marian.socoliuc@usm.ro